

บทบรรณาธิการ

คำถ้า คดีฟ้องขับไล่บุคคลใด ๆ ออกจากอสังหาริมทรัพย์ตาม ป.ว.พ. มาตรา ๒๙๔ วรรคสอง นั้น หากคู่ความในคดีฟ้องขับไล่คือคดีระหว่างโจทก์จำเลยต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริง คดีเกี่ยวกับการบังคับบริหารของจำเลยผู้รู้ฟ้องขับไล่จะต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงด้วยหรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษายืนยันใจฉบับนี้

คำพิพากษายืนยันที่ ๕๘๗/๒๕๔๙ คดีเดิมโจทก์ฟ้องขอให้ขับไล่ผู้เช่าและบริหารออกจากการที่ดินพิพาทที่จำเลยเช่าจากโจทก์ในอัตราค่าเช่าเดือนละ ๓,๐๐๐ บาท กับให้จำเลยชำระค่าเช่าที่ค้างพร้อมค่าเสียหายนับถ้วนจากวันฟ้อง เป็นคดีต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงตาม ป.ว.พ. มาตรา ๒๙๔ วรรคสอง คดีเกี่ยวกับการบังคับผู้ร้องชื่นเป็นบริหารของจำเลยจึงต้องห้ามอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงด้วย

คำพิพากษายืนยันที่ ๕๕๐๖/๒๕๕๕ คดีสืบเนื่องมาจากศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยขับไล่ทรัพย์สินและบริหารออกจากการที่ดินมีเปล่าเนื้อที่ประมาณ ๑๐ ไร่ ตั้งอยู่ที่บ้านวังยาง ตำบลบุงหวาน อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี และให้จำเลยชำระค่าเสียหายปีละ ๕,๐๐๐ บาท นับแต่วันฟ้อง (วันที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๓๗) จนกว่าจำเลยจะขยายน้ำย้ายทรัพย์สินและบริหารออกจากการที่ดินพิพาทแก่โจทก์ คดีถึงที่สุด โจทก์ขอหมายตั้งเจ้าพนักงานบังคับคดี เจ้าพนักงานบังคับคดีรายงานต่อศาลชั้นต้นว่า ผู้ร้องชื่นเป็นบริหารจำเลยไม่ยอมออกจากที่ดินพิพาท ขอให้สั่งจับกุมและกักขังผู้ร้อง เจ้าพนักงานตำรวจจับกุมผู้ร้องส่งศาลชั้นต้น ผู้ร้องแต่งลงว่าผู้ร้องเป็นบุตรของจำเลย จำเลยซื้อที่ดินพิพาทจากโจทก์ราคา ๑๙๐,๐๐๐ บาท ได้ชำระราคาแก่โจทก์ก่อนโจทก์ถึงแก่กรรมแล้ว และจำเลยโอนที่ดินพิพาทให้แก่ผู้ร้องเมื่อวันที่ ๑๙ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ผู้ร้องปลูกบ้านอาศัยอยู่ในที่ดินพิพาทมา ๓ ปี ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้นัดพร้อมเพื่อสอบถาม

จำเลยและผู้ร้องยืนคำร้องขอให้เพิกถอนการบังคับคดี โดยอ้างเหตุท่านองเดียวกับที่ผู้ร้องแต่งลงต่อศาลดังกล่าว

ศาลชั้นต้นนัดพร้อม ผู้รับมอบอำนาจของนางโภสุม ผู้จัดการมรดกของโจทก์คนใหม่ ที่ขอให้บังคับแทน แต่งลงว่าหากจำเลยและผู้ร้องมีหลักฐานการชำระค่าที่ดินแก่โจทก์ตามที่อ้างก็จะถอนการบังคับคดี จำเลยกับผู้ร้องแต่งลงว่าไม่มีหลักฐานแสดงการชำระเงินค่าที่ดินพิพาทแก่โจทก์ ศาลชั้นต้นจึงมีคำสั่งยกคำร้อง

จำเลยและผู้ร้องอุทธรณ์

ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมในชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ

จำเลยและผู้ร้องยืน

ศาลมีภาระนับคับให้ต้องมีเอกสารมาแสดง และจำเลยกับผู้ร้องมีพยานบุคคลจะนำสืบ

ถึงการจ่ายเงินดังกล่าวทั้งนี้ เห็นว่า คดีนี้แม้เป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาในชั้นบังคับคดี แต่เป็นคดีฟ้องข้อกล่าว罪และบริหารออกจากที่ดินของโจทก์อันอาจให้ผู้อื่นเช่าได้ในขณะที่ยื่นคำฟ้องเพียงปีละ ๑๐,๐๐๐ บาท หรือไม่เกินเดือนละ ๕,๐๐๐ บาท จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ จึงไม่มีการต่อสู้เรื่องกรรมสิทธิ์ ภัยการของจำเลยและผู้ร้องดังกล่าวซึ่งเป็นเรื่องที่จำเลยและผู้ร้องอ้างเหตุนั้นมาตั้งแต่ในชั้นอุทธรณ์ จึงเป็นการต้องยังดูพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลชั้นต้นถึงพฤติกรรมแห่งคดีว่ามีเหตุให้ดการบังคับคดีไว้ได้หรือไม่เพียงใด อันเป็นอุทธรณ์ในข้อเท็จจริงซึ่งต้องห้ามให้อุทธรณ์ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๒๒๔ วรรคสอง การที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ วินิจฉัยให้จงไม่ชอบ ถือว่าข้อเท็จจริงเป็นอันยุติไปตามคำวินิจฉัยในคำสั่งของศาลชั้นต้นแล้ว จำเลยและผู้ร้องจึงไม่มีสิทธิภัยการด้วยเหตุผลดังกล่าว การที่ศาลชั้นต้นสั่งรับภัยการของจำเลยและผู้ร้องมานั้นย่อมเป็นการไม่ชอบ ศาลภัยการไม่รับวินิจฉัย"

คำถาม คดีพิพากษาภัยการวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาภัยการที่ ๑๙๘/๒๕๕๕ โจทก์ฟ้องว่า จำเลยทำละเมิดโจทก์ด้วยการบุกรุกเข้าไปปักเสารั้วในที่ดินของโจทก์ ทำให้โจทก์เข้าออกไม่ได้และมีคำขอบังคับให้จำเลยรื้อถอนเสารั้วออกไปทั้งห้ามจำเลยรบกวนและให้ชดใช้ค่าเสียหาย เมื่อจำเลยให้การว่าที่ดินตามฟ้องเป็นของจำเลย โจทก์ไม่ได้ครอบครอง จำเลยมีสิทธิปักเสาทำรั้วในที่ดินของจำเลยได้ไม่เป็นการละเมิดโจทก์ จึงเป็นกรณีที่โจทก์และจำเลยต่างอ้างจ่าตนเองเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพากษา แม้จะมีคำขอบังคับจำเลยรื้อถอนเสารั้วออกไปและให้ชดใช้ค่าเสียหาย ๕๐,๐๐๐ บาท และอีกเดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท มาด้วย แต่การจะบังคับตามคำขอได้หรือไม่ต้องวินิจฉัยเรื่องกรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพากษาก่อนอันเป็นประเด็นสำคัญในคดี จึงเป็นคดีที่มีคำขอให้ปลดเปลื้องทุกข้ออันอาจคำนวนเป็นราคางานได้ซึ่งมีทุนทรัพย์ตามราคาที่ดินพิพากษาและจำนวนค่าเสียหายที่โจทก์เรียก

เมื่อศาลมีคำสั่งตัดสินว่าโจทก์เป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพากษา แต่ไม่เห็นสมควรกำหนดค่าเสียหายให้ โจทก์ไม่อุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค ๗ วินิจฉัยว่า โจทก์ไม่ใช่เจ้าของกรรมสิทธิ์ที่ดินพิพากษาและยกฟ้องโจทก์ การที่โจทก์ภัยการว่า พยานหลักฐานที่โจทก์นำสืบมีน้ำหนักมากกว่าพยานหลักฐานจำเลย การกระทำการของจำเลยเป็นการละเมิดต่อโจทก์ จึงเป็นการต้องยังดูพินิจในการรับฟังพยานหลักฐานของศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ภัยการของโจทก์เป็นภัยการในปัจจุบันข้อเท็จจริง เมื่อที่ดินพิพากษามีเนื้อที่ ๒๐๐ ตารางวาและมีราคาย่อมเยา ๗๐๐ บาท ทุนทรัพย์ที่พิพากษาในชั้นภัยการจึงเท่ากับ ๑๕๐,๐๐๐ บาท เมื่อทุนทรัพย์ในชั้นภัยการไม่เกิน ๒๐๐,๐๐๐ บาท จึงต้องห้ามภัยการในปัจจุบันข้อเท็จจริงตาม ป.ว.พ. มาตรา ๒๔๘ วรรคหนึ่ง

คำถาม เจ้าของรวมคนหนึ่งในที่ดินถูกฟ้องแล้วแพ้คดี เจ้าของรวมอีกคนหนึ่งจะเป็นโจทก์ฟ้องคดีเกี่ยวกับที่ดินแปลงเดียวกันนี้อีกได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๗๔๙๖/๒๕๕๕ “ข้อเท็จจริงรับฟังได้ตามที่คู่ความแกลงยอมรับกันต่อศาลว่า ที่ดินพิพากษาในคดีนี้กับที่ดินพิพากษาในคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๑๖๗๗/๒๕๕๗ ของศาลชั้นต้น เป็นที่ดินแปลงเดียวกัน โดยคดีดังกล่าวจะนำคดีนี้เป็นโจทก์ฟ้องขึ้นไปในวันเพียงวันเดียวโดยชอบด้วยกฎหมายของโจทก์ กับบริหารให้ออกจากที่ดินพิพากษา ศาลชั้นต้นมีคำวินิจฉัยว่า จำเลยในคดีนี้เป็นเจ้าของผู้ครอบครองที่ดินพิพากษาและพิพากษาให้ขึ้นไปในวันเพียงและบริหารให้ออกไปจากที่ดิน คดีถึงที่สุดแล้วโดยคู่ความไม่อุทธรณ์ฎีกា ต่อมาโจทก์มาอ้างฟ้องคดีนี้โดยตั้งรูปคดีเช่นเดียวกับที่จำเลยกับบันทางวันเพียงพิพากษันในคดีก่อนว่า โจทก์เป็นเจ้าของผู้ครอบครองที่ดินพิพากษาโดยซื้อมาจากนางพรพรรณขอให้ขึ้นไปจำเลยและบริหารออกจากที่ดินพิพากษา

มีปัญหาต้องวินิจฉัยตามฎีกាដี โจทก์ว่า ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นฟ้องซ้ำกับคดีแพ่งหมายเลขแดงที่ ๑๖๗๗/๒๕๕๗ ของศาลชั้นต้นหรือไม่ เนื่องจาก เมื่อพิจารณาคำฟ้องและข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว ถือได้ว่า โจทก์จำเลยในคดีก่อนกับในคดีนี้เป็นคู่ความเดียวกัน เนื่องจากโจทก์และนางวันเพียงเป็นสามีภริยากันโดยชอบด้วยกฎหมายและได้ที่ดินพิพากษาซึ่งเป็นทรัพย์สินที่ได้มาระหว่างสมรส โจทก์และนางวันเพียงจึงเป็นเจ้าของร่วมกันซึ่งตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๑๓๕๗ ให้อำนาจเจ้าของรวมคนหนึ่งใช้สิทธิอันเกิดแต่กรรมสิทธิ์ครอบไปถึงทรัพย์สินทั้งหมดเพื่อต่อสู้บุคคลภายนอกและได้ความต่อไปในวันเพียงได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาคดีใหม่ขึ้นวันเพียงนั้น เจ้าพนักงานที่ดินรังวัดที่ดินพิพากษาเพื่อออกโอนดที่ดินแปลงที่โจทก์คดีนี้ซื้อมาจากผู้มีชื่อและได้ครอบครองทำประโยชน์มาเกินกว่า ๑๐ ปี แล้ว การกระทำการของนางวันเพียงจึงเป็นการกระทำแทนโจทก์คดีนี้ซึ่งเป็นเจ้าของรวมในที่ดินพิพากษาด้วย โจทก์ต้องผูกพันกับการกระทำการของนางวันเพียงในคดีดังกล่าวในฐานเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินพิพากษา และต้องถือว่าโจทก์ในคดีนี้เป็นคู่ความเดียวกับบันทางวันเพียง จำเลยในคดีก่อนซึ่งมีโจทก์ในคดีก่อนเป็นจำเลยในคดีนี้เช่นกัน ทั้งคดีก่อนและคดีนี้ต่างก็มีประเด็นที่จะต้องพิจารณาเกี่ยวกับสิทธิครอบครองในที่ดินพิพากษาเช่นเดียวกัน จึงถือได้ว่านี้มีประเด็นอย่างเดียวกัน และประเด็นในคดีก่อนศาลชั้นต้นได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้ว ฉะนั้น การที่โจทก์ยื่นฟ้องคดีนี้ขึ้นว่าโจทก์เป็นเจ้าของที่ดินและขอให้ขึ้นไปจำเลยออกจากที่ดินพิพากษาอีก จึงเป็นการรือร่องฟ้องกันอีกในประเด็นที่ได้วินิจฉัยโดยอาศัยเหตุอย่างเดียวกันโดยคู่ความเดียวกันในคดีที่ศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดแล้วจึงเป็นฟ้องซ้ำต้องห้ามตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑๔๙

คำถาม คดีที่โจทก์ฟ้องจำเลยฐานลักษณะทรัพย์หรือรับของโจร ศาลชั้นต้นพิพากษาลงโทษฐานรับของโจร โจทก์ไม่อุทธรณ์ หากจำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์จะมีอำนาจลงโทษจำเลยฐานลักษณะทรัพย์ได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๒๔๐/๒๕๕๑ โจทก์ฟ้องว่าจำเลยที่ ๑ กับพวกร่วมกันกระทำความผิดฐาน ลักทรัพย์หรือรับของโจร แม่ค้าล้วนต้นจะพิพากษาลงโทษจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานรับของโจรและยกฟ้อง ฐานลักทรัพย์ โจทก์ไม่อุทธรณ์ แต่จำเลยที่ ๑ ได้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลชั้นต้น ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ย่อมมีอำนาจวินิจฉัยข้อเท็จจริงแล้วพิพากษาฐานความผิดฐานได้ฐานหนึ่งระหว่างฐานรับของโจรับฐานลักทรัพย์ไปตามพยานหลักฐานที่ปรากฏได้ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม เพียงแต่ศาลอุทธรณ์ภาค ๒ ไม่มีสิทธิที่จะลงโทษจำเลยที่ ๑ เพิ่มเติม ไปจากที่ศาลชั้นต้นพิพากษามาเท่านั้น

คำพิพากษาฎีกាដี ๒๖๒/๒๕๕๕ เมื่อพยานหลักฐานของโจทก์ฟังได้ว่า จำเลยกระทำความผิดร่วมกับพวกลักทรัพย์เคลื่อนที่ของกลางคดีนี้ หาใช่เป็นเพียงการรับของโจรดังที่ศาลอุทธรณ์วินิจฉัยไม่ แม่ค้าลักทรัพย์จะพิพากษาลงโทษจำเลยในความผิดฐานรับของโจร ยกฟ้องฐานลักทรัพย์และโจทก์ไม่มีฎีกากิตาม แต่เมื่อจำเลยฎีก้า ศาลฎีกาย่อมมีอำนาจวินิจฉัยข้อเท็จจริงแล้วพิพากษาลงโทษจำเลยในฐานความผิดฐานได้ฐานหนึ่งระหว่างรับของโจรับฐานลักทรัพย์ได้ตาม ป.ว.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสาม เพียงแต่ศาลฎีก้าจะลงโทษจำเลยเพิ่มเติมไปจากที่ศาลอุทธรณ์พิพากษามาไม่ได้เท่านั้น

คำตาม ในคดีอาญา จำเลยจะขออนค่าให้การเดิมที่ปฏิเสธและให้การใหม่ เป็นรับสารภาพได้หรือไม่

คำตอบ มีคำพิพากษาฎีกาวินิจฉัยไว้ ดังนี้

คำพิพากษาฎีกាដี ๕๘/๒๕๕๕ จำเลยยื่นคำร้องขออนค่าให้การเดิมที่ปฏิเสธและให้การใหม่เป็นรับสารภาพเป็นการขอแก้ไขคำให้การซึ่งสามารถยื่นได้ก่อนศาลมีกำหนดพิพากษาเท่านั้น การที่จำเลยยื่นคำร้องในระหว่างที่คดีอยู่ระหว่างการพิจารณาของศาลฎีก้า จึงต้องห้ามตาม ป.ว.อ. มาตรา ๑๖๓ วรรคสอง ส่วนแตลงกรณ์จำเลยที่อ้างว่า จำเลยสำคัญผิดในข้อเท็จจริงอันเป็นองค์ประกอบความผิดและปัจจุบันจำเลยกับผู้เสียหายที่ ๑ ได้รับอนุญาตจากศาลให้สมรสกันโดยชอบด้วยกฎหมาย แม้จะเป็นข้อที่มิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วโดยชอบในศาลมีกำหนดพิพากษา ๓ และมิใช่ข้อที่จำเลยยกขึ้นฎีก้า กับความผิดฐานพรางเด็กอายุยังไม่เกินสิบห้าปีไปเสียจากบิดามารดาเพื่อการอนุจาร เป็นฎีก้านปัญหาข้อเท็จจริงต้องห้ามมิให้ฎีก้าตาม ป.ว.อ. มาตรา ๒๑๙ วรรคหนึ่ง ก็ตาม แต่เมื่อได้ความตามคำแตลงของผู้เสียหายที่ ๒ ที่ยื่นต่อศาลฎีก้าขอให้ปรานีจำเลย ประกอบกับโทษจำคุกที่ศาลอุทธรณ์ภาค ๓ กำหนดนั้นสูงเกินไป ศาลฎีก้าเห็นสมควรกำหนดโทษเสียใหม่ให้เหมาะสมตาม ป.ว.อ. มาตรา ๑๙๒ วรรคสอง

**นายประเสริฐ เสียงสุทธิวงศ์
บรรณาธิการ**